

TRUSTOVCI ZBIRAJO DENAR ZA PROTIDELAVSKO VOJNO.

PO IZJAVI TAJNIKA A. D. F.
SO NABRALI ŠE PET MILJOV
DOLARJEV.

Jeklarski in oljni magnatje so do-
rvali za uničenje delavskih
strokovnih organizacij.

Washington, D. C. — Nič ni ta-
ku skritega pod soncem, da ne
pride na svitlo, pravi neki prego-
vor. In tako se je tudi izvedelo,
da so jeklarski in oljni magnatje
in drugi trustoveci, ki spadajo k
družini izkorisčevalcev ameriške-
ga ljudstva, darovali pet milijo-
nov dolarjev za uničenje delav-
skih strokovnih organizacij v
Združenih državah.

Tako poroča Frank Morrison,
tajnik Ameriške delavske federa-
cije. On pravi, da njegova izjava
potrdijo poročila, ki jih je prejel
iz raznih krajev Združenih držav.

Jedro tega fonda, ki je name-
njen za uničenje delavskih stro-
kovnih organizacij, tvori pet milio-
nov dolarjev, s katerimi zdaj
razpolaga 'Newyorkski meščanski
transportni komitej' in 'Tr-
govsko društvo.'

Po Merrisonovi izjavi prične-
boj za uničenje delavskih stro-
kovnih organizacij najprvo proti
pristaniščnim delavcem v New
Yorku. Posobno skrbno izdelanem
začetu se ima kampanja početi,
dokler ne bodo delavske stroko-
vine organizacije zdroljene in v
velikih industrijskih zopet uvedene
odpre delavce.

Seveda podpirajo tudi železni-
ške družbe in gibanje. Po Morri-
sonovi izjavi se doleti delavcev
en miljon dolarjev v ta namen.

Ker ju pa Esch-Cumminsov zakon
tak, da garantira železniškim
družbam 6-odstotek dobiček, bo
ameriško ljudstvo plačevalo za
uničenje strokovnih organizacij.

Merrison pravi, da je prejel po-
ročilo, da je Gary, predsednik
United States Steel korporacije,
dal v ta sklad pet sto tisoč dolarjev.

Pa tudi oljni interesi, orga-
nizirani v Standard Oil družbi in
drugi denarni mogeti niso za-
stali za njim, ampak so darovali
lepe vse v sklad, ki naj služi za
vojno proti organiziranim de-
lavcem.

Ameriška delavska federacija
je prejela dalje informacije, da v
Chicago protidelavskim bataljo-
nom načeluje Julius Rosenwald, finančnik in kralj trgovine za na-
ročila po pošti.

Razni izkorisčevalci so se že
dolgo časa pripravljali za vojno
proti delavskim strokovnim orga-
nizacijam. Čakali so, da čas pri-
neče ugodno priliko za akcijo. Po
njih sodbi je zdaj ta ugodna prili-
ka takoj in za to stopajo v akcijo.

Za-delavec je pa nastopila tudi u-
godna prilika, da porazijo privat-
ne interese. Ta prilika se jim nu-
di na prvi torek v novembra. In
če pojde delavec složno v volilni
boj, ne bodo porazili le veliko
kandidatov, ki so jih postavili tru-
stoveci, borzijani, verižniki in raz-
ni drugi ljudski izkorisčevalci, in
njih oporniki, ampak bodo obra-
nili tudi svoje strokovne organi-
zacije. Odločilni dan volilne bitke
prihaja vedno bliže in zategadelj
mora delavstvo prečiniti misel, da
izvijejo zmago le tedaj nad svo-
jimi izkorisčevalci in njihovimi op-
orniki, če pojde složno v volilno
bitko.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

Binghamton, N. Y. — Trije tr-
govci so se priznali krivim, da
so uganjali profitarstvo s slad-
korjem. Sodnik Frank B. Cooper
jih je kaznal s \$16,000 denarnimi
globe. Profitarji so: Robert B.
James, Albert Inman in Harry
Martin. Vsi trije so iz Oswego.

TRIJE PROFITARIJI KAŽNO
VANI.

<p

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 na pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 na pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

21

Datum v oklepaju n. pr. (Julij 1-20) poleg vsega imena in naslova poslani, da vam je s tem dnevnem potisku naročnina. Posnovita je pravdelno, da se vam ne ustavi list.

KAPITALISTIČNA LOGIKA.

Ko je volneni trust zapri svoje tovarne in vrgel štiri deset tisoč delavev na cesto, je radovednost gnala časnarske poročevalce, da vprašajo William M. Wooda, predsednika American Woolen kompanije, zakaj je trust zapri svoje tovarne. Predsednik trusta ni bil v zadregi za odgovor. Po kratkem molku je navedel razne manjše vzroke, zakaj so zaprli tovarne, na kar je dodal, da je glavni vzrok iskati tožbi, ki jo je justični department dvignil proti njemu zaradi profitarstva.

Znano je, da je bila obtožba odklonjena. Wood je namreč najel advokata, ki se ni potrudil, da dokaže, da volneni trust ni uganjal profitarstva, ampak se je lovil za besede. Argumentiral je, da "cloth" ne pomeni "clothing", in ker je profitarstvo prepovedano za izdelovalce oblek, niso njegovi klijenti uganjali profitarstva, ker ne izdelujejo oblek, ampak se pečajo s produkcijo suknja. Sodnik se je pridružil advokatovemu mnenju in obtožnica je bila zavrnjena.

Po logiki Mr. Wooda, mogočnega in petičnega tru-stovca, ni dovoljena niti taka obtožba, kajti "trustovcem" je treba dovoliti, da jemljejo od 100 do 300-oddotnih dobiček, ki je po trustovskih načelih pošten profit. Če se tak dobiček ne dovoli, tedaj seveda trust zapre tovarne. To je zelo čudna logika, kajti trustovski gospodje najbolj glasno kriče proti nepokoju v industriji, sami ga pa ustvarjajo s svojimi čini. Najprvo podraže produkte in plačujejo nizke mezde, kar vodi direktno v nepokojo v industriji. Če se primejo zaradi profitarstva, pa zapro tovarne, kar se seveda še bolj podžiga k nepokoju v industriji. In ta dejstva so najbrž znana tudi trustovskim gospodom. Zaradi tega se zdi, da bi bili časnarski poročevalci bolj pametno storili, če bi vprašali načelnika volnenega trusta, zakaj so v zadnjih letih predli stare cunje v niti, iz teh niti pa tkali "voljeno" blago. Zakaj so zvrhali svoja skladischa z volno in zakaj že od marca ne kupujejo več prave volne. Če bi zastavili taka vprašanja, bi mogoče izvedeli pravi vzrok, zakaj so trustovci zaprli svoje tovarne. Iz odgovorov, ki bi jih dobili od trustovskega magnata, bi lahko sklepal, da je volneni trust zapri svoje tovarne, ker hoče pomnožiti svoj dobiček. Zadovoljeni ni z dobičkom, zaradi katerega je bil obtožen, da uganja profitarstvo, in tako se je odločil, da odslej še bolj odira delavce, farmarje in konzumente.

Taka je prava kapitalistična logika.

"Pajacovstvo" tudi ne bo pomagalo.—Na Angleškem gre trda za vojaške novince. Vsi apeli, da naj se mladinci priglasijo prostovoljno, ne izdajo nič. Zaželenjena števila vojaških novincev ni. V tej zadregi so se vojaški oblastveniki spomnili, da so vojaki pred izbruhom svetovne vojne nosili rdeče jopic, pri parada so imeli težke čelade, ki so bile okrašene s konjsko žimo ali pa ptičjim perjem. Če uvedemo te uniforme, bo vleklo, so si mislili vojaški oblastveniki in uvedli so staro uniformo.

Pametni ljudje pravijo, da kričave predvojne uniforme ne bodo prav nič izdale, ampak bodo še bolj odganjale ljudi od vstopa v vojaško službo. Če se nočajo priglasati prostovoljci v vojaško službo, tedaj so drugi tehnici vzroki, ki jih odvajajo od vstopa v armado. Kakšno je vojaško življenje, je tako dobro znano sedanjim angleškim mladincem, da se ne da prikriti s petelinovim perjem ali pa rdečim jopicem, kajti večina angleških mladeničev je to življenje okusilo in pozna njegove dobre in slabe strani, tako da jih prav nič ne mika, da obleceno rdeč jopic in se okrasijo s petelinovim ali katerim drugim perjem.

Kaj nam pomaga!—Vojni štatističarji so izračunili, da je kontrola nad sladkorjem prihranila v vojnem času ameriškemu ljudstvu eno miljardo pest sto miljonov dolarjev. Ta prihranitev nam prav nič ne pomaga, ker so ljudski oderuh takoj podražili sladkor, da bodo v kratkem času dvakrat toliko vzel, kolikor nam je prihranila vladna kontrola nad sladkorjem.

Po preteklu enega leta bodo lahko vojni štatističarji pričeli računati, koliko nam je prihranila določena cena pri pšenici, kajti po enem letu bodo profitarji že za toliko podražili pšenico, da bomo prav dobro občutili njih gra-bežke kremplje.

CESTNOZELEZNISKI OB-RAT STOJI V CHICAGU.

ELEKTRIČARJI SO NEPEKO-KOVANO ZASTAVKALI.

Kompanija je sicer povisila vozino na osem centov, ni pa povisila meze električarjem.

Chicago, III. — Ljudstvo je bilo iznenadeno, ko je hotelo zanjtraj na delo, kajti na ulicah je vladal mir in ni bil oslišati občajnega ropota cestnozeleniških voz. Ljudje so vpraševali drug drugega, kaj se je zgodilo. Kajti velebizniški listi niso prinesli besedilo, da vsi stavka električarjev v zraku, ker kompanija nočje pričnati njih zahteve, čeprav je povisila vozino od šest na osem centov. Ob štirih zjutraj je utihnil ropot cestnozeleniških voz na ulicah, kajti kompanija je odredila, da se vozovi umaknejo v remize, ker je ob petih zjutraj imela prizeti stavka. Na cestah je bilo videti čimdalj več avtomobilov in ljudstvo je pricelo počasi reaktivirati, da je stavka, vedelo pa ni, kdo je zastavkal, dokler ni čitalo v velebizniškem časopisu, da so zastavkali električarji v elektrarnah. Poročilo o stavki je bilo seveda zamogeno v korist kompaniji, v katerem velebizniški časopis je namiguje, da bo kompanija poskušala obravnavati elektrarne s stavkokazi.

Klub temu je pa iz tega poročila spoznati, da je stavko provočila kompanija, ker je povisila vozino, ni pa povisila meze električarjem, kot je obljubila. Da je kompanija branila nastaviti v elektrarnah v južnem delu mestu samo organizirane delavce.

Kompanija se je takoj obrnila na policijsko pomoč na policijskega načelnika, dasiravno ni bilo najmanjših znamenj za nemire.

Ko je kompanija prosila predižarno komisijo za povisanje voznine, je obljubila, da bo vzdrial reden promet na cestnih zeleniških družbi. Pričel je prvi julij in vozina je bila povisana električarji pa niso prejeli povisene meze, tako da so bili primorani zastavkati, če jo hočeta dobiti.

Inozemstvo.

2000 mož v bitki na Irskem.

Belfast, Irsko, 15. jul. — Dvanajsto sinfajnovec in unionistov se je spopadlo včeraj v Lurganu in mnogo je bilo ranjenih. Bitka je izbruhnila zaradi nekega jetnika, katerega so hoteli sinfajnoveci o svoboditi.

Dublin. — Kriza na železnicah je prikipele do vrhunca. Delavci nočajo premikati vlakov v vojstvu in strelivom in paraliza je splošna. Sinfajnoveci so v srednjem pet mož, ki so hoteli nadomestiti stavkarje na kolodvoru. Ujetniki so bili odgnani v neznanem kraju.

Napad na francosko poslanstvo v Berlinu.

Berlin. — Velika množica nemških šovinovitov je napadla francosko poslanstvo 12. t. m., ko so je na poslopju prvič po vojni pojavila francoska zastava. Napadale so vrgli zastavo na tis in jo raztrgali na drobne kosice.

Vlada turške republike reorganizirana.

Carigrad, 14. jul. — Časopis iz Anatolije poročajo, da se je vlada turške republike v Anatoliji reorganizirala vse predstavništva Mu-stafa Kemala paša. Člani vlade se ne imenujejo več ministri, temveč komisari ljudskega sveta po zgledu v sovjetski Ruiji. Polkovnik Izmet bej je imenovan šefom generalnega štaba nacionalistične armade.

Pravnovanje padec bastilje v Franciji.

Pariz, 15. jul. — Francija je včeraj pravnovala padec bastilje, ki je padel v revoluciji pred 121 leti. Pravnovanje se je zaključilo z običajnimi plesi na ulicah, pri katerih so igrale vojaške godbe.

Italijanski eroplaz na Zagrebom.

Belgrad, 10. julija. — (Po informaciji SHS v Washingtonu.) — Iz Zagreba poča: Predvnaprednjim je se pojavil italijanski eroplaz nad Zagrebom. Nasli letalec se tako dvignil v zrak in prislo-

je do strelenja nakar je Italijan izginil. Zadnjo noč se je letalo spustilo na tla pri mestu Cvetak (!) na Slovenskem in dva italijanska častnika sta bila ujeti. Domačev se, da je to tudi eroplaz, ki je letel nad Zagrebom.

Terorizem na Ogrskem.

Belgrad, 10. jul. — Po informaciji SHS v Washingtonu. — Javljajo iz Budapešte: Odredbeni teroristi pod vodstvom Proteja Haldjaka in Ossinberga so vedno bolj strožje, tako je danes vsa vojska v njihovih rokah. Teroristi, ki so sprva napadali samo žide, so se danes dvignili proti vsem. Židje bežejo iz Ogrske v Čehoslovakinijo in Jugoslavijo in razširja se vse, da se na Madžarskem pripravlja notranji preobrat.

Plebiscit v Šleziji se vrši v septembra.

Berlin. — Nemška vlada je bila dne neuradno obveščena, da se vrši plebiscit v gornji Šleziji proti koncu septembra t. l. Plebiscit ima odločiti, da li ostane gornja Šlezija Nemčiji ali pripadne Poljski.

Sinfajnoveci oplenili pošto v Dublinu.

Dublin, Irsko, 15. jul. — Petdeset oboroženih mož je danes zjutraj napadlo glavno pošto v Dublinu in odnesli so vsa pisma, ki so bila naslovljena na viceraja, tajnika angleške uprave na Irskem.

Rusija solidarna z revolucionarji v Indiji.

Kopenhagen. — "Izvestija" v Moskvi so objavila brezčisto depešo, katero so poslali Lenini revolucionarji v Indiji, izražajoči veselje, da je sovjetska Rusija ponudila prijateljsko roko zaslužnemu indijskemu narodu. Lenin je odgovor na depešo sledi:

"Veseli nas, da Indiji podpirajo temeljna načela sovjetske Rusije. Ruski proletarij sledi z velikimi simpatijami gibancu Indije. Pozdravljamo zvezo z mohamedanskimi elementi v nemohamedanskimi elementi v Aziji in želimo, da se nam pridružijo delave vsega orienta v svetu, da si zagotovimo svobodo. V solidarnosti je zajamčena zmaga. Živila svoboda na Aziji!"

Kitajske vladne čete so odložile orožje.

Šangaj, Kitajska, 14. jul. — Iz Pekinga poročajo, da so čete sedanje kitajske vlade odložile orožje in se nočajo bojevati z revolucionarji, ki se bližajo Pekingu. Tukajnji kitajski krogi pozdravljajo zmago revolucionarjev in pravijo, da je sedanja vlada pod kontrolo militaristične klike, ki je v vezi z Japonci. General Tuan, vodja japonsko-militistične stranke Anfu, se pripravlja na beg iz Pekinga. General Tsao-kun, voditelj opozicionarne stranke Čihli in vrhovni poveljnik revolucionarnih čet, je uložil pri evropskih diplomatičnih oster protest proti Japonci, katero obtožuje, da finančno podpira nasprotno stranko Anfu in neti civilni konflikt med Kitajo za doseg svojih imperialističnih interesov.

Militarizacija rumunske železnice.

Bukarešta. — Rumunska vlada je prošli teden mobilizirala vse železničarje in jih podvrgla vojaški disciplini. S tem korakom je vlada preprečila stavko na železnicah. V Pekingu je zavladalo pomanjanje življenja proti revolucionarji, ki se je začelo pri spopadu reki Gorju, dvajset milijonov zapadnega Sarmatija. V okolici Lide, kjer so načete strelne odporov, smo okupirali železnične postaje Prudi, Počepanje in Ušatočko. V okolici Baranovićev smo zapodili sovjetsnika iz postajki na reki Svisloč in zasedili Mihajlović in Stazona. Na vseh frontah prodriajo načete strelne na vodnjema naprej."

London, 15. jul. — Brezčina brzjavka iz Moskve, datirana v teden, ima sledočno poročilo o položaju na bojišču: "Naše čete, ki prodriajo proti Kovelju, so prekrali reko Gorju, dvajset milijonov zapadnega Sarmatija. V okolici Lide, kjer so načete strelne odporov, smo okupirali železnične postaje Prudi, Počepanje in Ušatočko. V okolici Baranovićev smo zapodili sovjetsnika iz postajki na reki Svisloč in zasedili Mihajlović in Stazona. Na vseh frontah prodriajo načete strelne na vodnjema naprej."

London, 15. jul. — Uradno sovjetsko poročilo iz Moskve, ki je bilo izdan včeraj, se glasi: "Sovjetske čete so prekoračila Viljijo in provincijo Vilni na severu in izgubile Poljake iz Kamenc-Podolskega na južnem koncu poljske fronte. Zapadno od Molodečna in severozapadno od Minska so rdeče čete okupirale postojanke, ki so bile v rokah Nemcev leta 1916. V okolici Baranovićev prodriajo sovjetske čete proti jugozapadu brez posebnih ovir."

Revolucija v Bolivijski je smagala pres krvi.

Lima, Peruvija, 15. jul. — Bauerle Savidra, vodja revolucionarjev v Bolivijski, je včera informiral insemak diplomatični, da je on pravilno mestno predsednik, ki ga obdrži provizorično, dokler se ne izvrši volitve. Vlada prejšnjega predsednika Guerre je bila strmoljiva v pondeljek brez vsega prelivanja krvi, kajti Savidra je imel na svoji strani armado.

PREMIERJE MED RUM. POLJAKI IN BRANGLOM.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

"Anglička vlada še — nadaljuje nota — hiter odgovor, kajti poljska vlada je ponislila za intervencijo zavezničkih in vsako zavzetevanje bi pomenilo več težav za doseg trajnega miru. Ako pa sovjetska vlada kljub svojim prejšnjim deklaracijam odloči omogočiti pogojem vzajemnega premirja in namerava nadaljevati sovražnosti na poljskem teritoriju, tedaj bodo zaveznički dolžni pomagati Poljaki braniti nejno eksistenco z vsemi sredstvi, ki so jim na razpolago. Poljska vlada je izjavila, da je zadovoljna skleniti mir s sovjetsko Rusijo in sprejeti pogoje za premirje, ki so gori omenjeni, kakor hitro bo uradno informirala, da se strinja sovjetska vlada. Anglička vlada torej želi, da dobide definitivni odgovor v enem tednu."

Bonar Law je pojasnil, da je bila nota poslana Rusiji v sporazumu z ostalimi zaveznicami. London, 15. jul. — Sovjetska Rusija in Litva sta včeraj podpisali mir v Moskvi. Uradna brezčina brzjavka iz Moskve se glasi, da je v mirovni pogodbji zaglavljena popolna neodvisnost Litve. Ruska sovjetska vlada se je zavezala, da plača Litvi tri milijone rublov v zlatu. Rusija ima pravoto trgovsko pot čez litvansko ozemlje.

Demokratični kandidat Cox je postal milio proti stavkajočim jezikarskim delavcem zadnjo jesen.

Drugač je dober prijatelj delavcev in veruje, da ima vsak delavec pravice do dela, če ga dobi. Vsi delavci, ki vpoštevajo "gorivo priateljstvo" te vrste, bodo volili Cox-a.

Zupik (naredi silno učenje obozra): No, Miha, povej mi, ali se je ura, ki jo vidis na steni moje

DOPISI.

Gross, Kans. — Potrebno je, da zoper nekoliko poročam iz dežele "solnčnih rož" in "fibre", ker bo mogoče že kakšen rojak misili, da smo vse pomrli, odkar nas je "panal" governor Allen s svojim industrijskim sodiščem.

Da smo oblagodarjeni sedaj s pravo pašjo vročino, muslim, da je čitateljem lahko dopovedati in ravno tako tudi, da smo brez vseki prave božje kapljice, s katero smo v "nekdanjih starih časih" dušo privezovali. In vse mine, kot starega konja dirjanje.

Z delom je pa ravno tako kot je vedno bilo, da ga je se preveč za tisti denar, katerega dobimo. Koliko prahu so vzdignili vsi naši protiniki delavstva, ko smo lanskoto leto zahtevali samo pet dni v tednu. Ni bilo, pa ni bilo mogoče nam ugrediti. Toda sedaj so pa nam dali naši dobrošreni premogovni baroni kar prostovoljno dva dni do tri dni dela v tednu, nekateri pa še celo samo en dan. Pravijo, da ni mogoče dobiti železniški voz.

— O blaženi sistem! Naše slavno industrijsko sodišče pa ne reče bev ne mev. Toda gorie, ako bi se premogarji kar sami izmisili, da bi posedali tako v senici. Vskovrnost "inžunkšni" bi kar dejavali na nje in njih organizacije. No, tega bo enkrat konec, kot je vsake stvari.

Cetrtega julija smo priredili vselej, katere čisti prebitek je namenjen za otroke-sirote v stari domovini. Veselica je izpadla dobro. Posetili so nas tudi nekateri rojaki iz Brezy Hill in naselbina Franklin je bila zastopana po "njega visokosti" Bratkovcu. O-biskali so nas tudi štirje rojaki iz Victoria, Okla., ki so mnogo pridomogli, da je cela prireditev tako dobro izpadla. Poleg druge zabave na veselici je bila na javni dražbi tudi nedolžna gos — na dveh nogah seveda. Odnesli so jo pečlarji v Oklahoma. No, Bog jim jo "požegnaj", saj jih je dragoceno.

V zadnjem času se tudi opazi, da se potika takoj okrog, kjer so razne prireditve neka bela mula. Druge nesreče ni, kot da je obrečenih nekaj ljudi, ako pridejo le preveč v dotiko s to belo mulo. — Poročevalec.

Chicago, III. — Seja ženske krajevne organizacije št. 7 JRZ se vrši prihodnjo sredo, 21. julija t. l. v dvorani SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave. Pričetek točno ob osmi uri žvečer. Članice, udeležite se polnoštivilno te seje. — Tajniča.

Henrik Driesmans.

Pradobni človek.

Opis načina življenja, jenika in kulture predzgodovinskega človeka v Evropi in Aziji.

(Prosto prevel P. B.)

DRUGO POGLAVLJE.

Starejša kamena doba.

(Nadaljevanje.)

Tako vidimo, da se je človek vedno trudil, da je dobil kako sredstvo, s katero je olajšal boj za obstanek, je vedno napredoval. K temu je veliko pripomogla narava sama, ki je nudila človeštvu raznovrstna sredstva, da je lažje napredoval. Na ta način je človek vedno bolj napredoval in pričel izdelovati prvo orodje, ki je bilo sicer primitivno, a kljub temu važen faktor v celičnem človeškem razvoju. Saj se kultura ali napredek meri po dovršenosti orodja kakega naroda, se je v sedanjih časih.

Ko je pradobni človek spoznal, da je kamenje zelo primerno sredstvo za obrambo proti gotovim sovražnikom in ravno tako tudi za priznavanje hrane, je pričel splošno rabiti kamenje, kot svoje prvo orodje. Kajti kamenja je bilo skoraj v vseh krajih dovolj, razum v krajih Amerike, kot je omenjeno. V svojem instinktu za napredok je razvidel da kamenje, katero je pobral na obrežju reke ali kjer si že bodi ne odgovarja popolnoma namenu, v kakšnega je hoteli rabiti. Pričel je torej razmisljati, kako bi ga naredil bolj pravzapravno. Pričel ga je obdeloval. In pri tem je prišel do spoznanja, da je nekatero kamenje pretrdlo, da se prehitro okruti in drugo zoper premehko, da se ne more obdelovati. Vseled tega je pričel

ti kamenje, ki bi odgovarjalo popolnoma namenu, ki se je lahko obdelovalo in pripravilo za vsakovrstno orodje. In katero kamenje je bilo boljše v take namene kot ravno kreslini kamen, iz katerega je poljudno izdeloval vsakovrstno orodje? Ker je videl, da lahko izdeluje razno orodje in kreslinega kamenja, kakoršno le hoče, je pričel napredovati, ker je vedno in vedno misli, kaj bi se vse lahko naredil iz tega kamenja. In kot je bilo že omenjeno, se nahaja v dolini reke Somme veliki sklad kreslinega kameja. In v tej okolici je v Evropi človeštvo najbolj napredovalo v pradobi ali kamenem dobi, in radi tega lahko hščemo začetek evropske kulture v dolini reke Somme. To dolino opisuje nemški geolog Hoerner sledete: "Dolina reke Somme v Pikardih deli en del krednega okrožja, v kateri so kamenene plasti skoro horizontálno položene. Vsi griči, ki so iz krede in ki obdajajo to dolino, se vspenjajo do višine 200 do 300 čevljev visoko. Tu se razprostira na milje široka visoka planota, pokrita s pet čevljev debelo ilonato plastjo. Peščen plast, ki je v terciarni dobi pokrivala celo to planoto, je odnesla voda in s to plastjo tudi kamenem orodje pradobnega ali diluvijalnega človeka (človeka, ki je živel pred ledeno dobo), kakor tudi kosti diluvijalnih živali, katere sedaj najdemo v produ na obeh straneh te doline. V tej dolini je brezpremerno veliko ostankov prastarega orodja iz kreslinega kamenja, ki se nahaja pomešano med kostmi diluvijalnih živali, namreč mamuta, nosoroga, severnega jelena, tura, konja, jamskega leva in hijene. 25 milij od tega kraja, pri Abbevilleu in Amiensu se najdejo ostanki istih živali in razun tega se kosti pradobnega človeka in povodnjega konja."

Pradobni človek je žived večinoma v prosti naravi. Ni pozal nobenih stanovanj ali koč. V lepem vremenu je bival na prostem in v mrazu ali slabih letnih časih se je zatekel v kako skalnato duplino. Ker je bila pa klima v terciarni dobi izredno mila, tudi ni po treboval nobenih posebnih bivališč. Ker pa v vsakem kraju, kjer je bival pradobni človek ni bilo primernih skalnatih duplin, naravnih gotovo, si je postavil popolnoma primitiven šotor iz živalske kože, katero je razpel čez kako najoč drevo, da je imel zavjetje pred dejem, ko je spoznal, da v dejem ni prijetno biti na prostem. Ko je pa klima postajala mrzljiva, mu pa tudi tak sotor ni zadostoval in v slučaju, da ni mogel dobiti primerne skalnate dupline, se je preselil v gorkejše kraje, ako je pa dobil primerno duplino, se je pa nasebil v njej. Ko je pa koncem terciarne dobe bila klima vedno ostrejša, si je pradobni človek izbral skasnato duplino za stalno bivališče. Vsič tega imenujejo nekateri francoski učenjaki ledeno dobo z ozirom na človeška bivališča "dobo skalnatib" duplin. V tej dobi je človek zopet zel napredoval in sicer v pripravljanju orodja, kar nam dokazujejo najdbe v dolini reke Somme.

Za časa ledene dobe, ko je sneg in led pokrival evropsko celino človek ni dobil toliko živeža v naravi, ker je le redko katera rastlina vspela. Edina rastlina, ki je živila v krajih, ki so bili prizadeti vselej te ledene dobe, je bil severni jelen. On je bil takoreč njegov edini tovar. Meso severnega jelena je bila večinoma hrana človeku v tej dobi. Ker tudi ni dobil primernega kamenja, iz katerega bi izdeloval potrebno orodje, pričel je premisljeval, ali bi si ne mogel narediti orodje iz kosti tega jelena, in naredil je razno orodje in tudi orodje. Bilo je mrazlo, moral je iti na lov, da je dobil kakega jelena, da je imel hrano. V predeleni dobi ni potreboval nobene oblike, toda sedaj je moral pokriti svoje telo da se je obvaroval pred ostrim mrzom. Ogrnil si je jelenvo kožo, in za prve potrebe mu je služila. Ker je pa imel dovolj časa za razmisljanje, si je izbistril um, in pričel izdelovati iz teh kož oblike, da si je bol pokril svoje telo. Iz tenkih kož je naredil nekake igle, iz črvene nitke, s katerim je sesil kože. V skalnatih duplinah v dolini reke Somme, so našli veliko ostankov tega orodja med drugimi kostmi severnega jelena, ki nam pričajo o že zelo razviti domači industriji jamskega človeka.

Kot najstarejša človeška bivališča so bile skalnate dupline, katera

rih tla so vsa pokrita s takozvano jamsko ilovico, ki je zelo podobna načemu (gipsu), pod katero je vedno najti ostanke pradobnega človeka, razsekane in zlomljene kosti divjih živali, in med kamennim orodjem so našli tudi človeške okostnike. Glavno opravilo diluvijalnega jamskega človeka je bil lov na divje jelene in pečal se je tudi z ribolovstvom. Ker je imel velike težave priti v neposredno bližino divjih živali je premisljeval, kako bi iz daljave obvladal žival, katero je na lovu opazil. Naredil je prvi lok in piško. Za teto lok je porabil čreva jelena ali izrezal iz jelene kože s kamnenim nožem. Jermen, ki jih je porabil kot tetivo, za lok sam je porabil piško iz prožnega lesa in za piško palico iz bolj trdega lesa, na kateri konec je pritrdil koničast trdi kamen, za kar je bil najbolj primeren kremen. — (Dalej.)

Natresite ga v svoje čevlje.

Da dosegate za svoja boleča, kjer je arba vse zazeten komfort, in da ustavite napravljeno potenje in duh, ki nastaja iz tega, natresite v svoje čevlje in nogavice

Severa's Foot Powder

(Severov Prašek za noge). Ta prask pomaga, da vse bote noge, nulli vlogo in drži vse noge zdrav in komfort. Dobite ga pri vatem lekarju. Cena 80c in 1c dawk.

SEVERA'S
FOOT POWDER
© 1905 SEVERA'S

Premislite dobro, komu boste izročili denar za pošiljanje v star kraj ali pa za vožnje llistku.

Sedaj živimo v času negotovosti in slerabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dejlu.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zaprte starim iskušenim in premičnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarnje pošiljaljave se zadnji čas po novi zvezni na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
52 Cortlandt St.,
New York, N. Y.

Zahvalno pismo iz stare domovine.

Od naših POTNIKOV, kateri so potovali staro domovino po posredovanju bankirja v HENRY C. ZARO.

Cenjeni gospod Zaro!

Sedaj, ko smo srečne priljub domov, skratimo si za našo delavnost, da Vam pišemo iz svobodne Jugoslavije. Potovali smo lepo, hitro in dobre; povsodi smo bili lepo sprejeti in prizakovani: naši krovčki so se vozili z nami, ravno tako, kakor ste vi to preakrbili in nam oblubili; denar smo v Ljubljani po Vašem čeku v redu sprejeli in sicer ne da bi bilo treba plačati kakje posebne pristojbine in ne da bi imeli kakje posebne neprilike, ko nam je bil denar izplačan po Prvi Hrvatski Stedionici, na katero so se Vaši ček glasili. Dobili smo prave naše jugoslovanske kolekowane krone, kakor ste nam Vi pred odhodom posredovali; nadalje Vam moramo tudi naznani, da so naši sorodniki, katerim smo po Vašem posredovanju pošiljali denar, slednjega v polnem redu in pravočasno sprejeli.

Zato se mi Vam in upravitelju Vašega Jugoslovanskega bančnega oddelka Aleksandru Petroviču najprišrečje zahvaljujemo glede Vašega doberga, brzega in poštenega odpreamanja nas v star kraj. O Vašem poštenem in vestnem delovanju smo tako tukaj, kakor tudi še ko smo bili v Ameriki, mnogo slišali in sedaj smo se popolnoma uverili, da je temu v resnicu tako.

Vse pogodbe in pooblastila, katera nam je Vaš upravitelj Aleksander Petrovič, ki je starokrajski odvetnik, napravil, so tu kažnja sodelca sprejela, tako da je vse v redu in da naši sorodniki niso imeli glede tega nobene neprilike. Z eno besedo, vse je bilo natančno tako, kakor ste Vi nam pisali, še predno smo se podali na pot.

Ker smo po Vašem posredovanju tako udobno potovali in tako hitro prišli do našega končnega cilja in sicer to vse le radi Vašega vestnega posredovanja. Vas vsem našim rojakom najtoplješči pripomočamo in jim svetujemo, da potujejo le s posredovanjem, kakor tudi pakete in da le potom Vaše posredovalnice izdelujejo pogodbe, prošne, pooblastila, prenose, testamente in vse drugo, ažle, da bodo imeli vse v najboljšem redu, oziroma tako, kakor je bilo nam posreženo.

Tako toraj naši Jugoslovanski rojaki govore in pišejo o bankirju Zaru in radi tega ne ličite drugod temveč kadar sklene, da boste potovali v star kraj, potem pišite Vašemu Jugoslovanskemu državno-pooblaščenemu bančnemu zavodu

S srčnim pozdravom

Josip Zagari.	Josip Domovič.	Stefan Ivokovič.
Antonij Šuligoj.	Levante Studen.	Franjo Gell.
Stefan Stojanov.	Josip Šepetov.	Nik. Zieveš.
Jurij Markovič.	Jurij Krauskov.	Jos. Rajkov.
Peter Hakenek.	Josip Prindelid.	France Surina.
Fran Dovšek.	Stefan Gutman.	Milan Žekš.
Nikola Skantzejovič.	Marija Tomasevič.	Toš. Zavšin.
Mich. Pogorelič.	Marija Prakovič.	Janez Gedeš.
Luka Graničič.	Jože Šnegar.	Stefan Kocanja.
Ivan Vulko.	Mih. Sarančić.	Josip Pošavec.
Josip Gell.		

HENRY C. ZARO
39 Cooper Square, Third Ave. cor. 6th St.
NEW YORK CITY

Tel. Orchard 7007.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 8. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657-39 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: Vincenc Čukar, predsednik: Anton Ferov, Sen. 104, Cleveland, Pa.; načelnik st. tajnič. Mat. Turk, načelnik tajnič. sekret. Paul Berger, načelnik st. magistr. Frank S. Tavar, načelnik glavn. Filz, Gedan.

POROČNI ODBOR:
John Underwood, predsednik, 2657-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. John Schuster, članek, 2657-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. John Smith, Pa., Frank Berger, 2657-39 So. Lawndale Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIČNI ODBOR:
OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pfeifer, Sen. 426, Springfield, Pa. Andrej Radvanec, Sen. 75, West Haven, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: Andrej Šular, Sen. 104, Cicero, Illino. Leo Jelčar, Sen. 264, Gilbert, Minn., na vsevrednos.

Nadzorni odbor:
Matt Petrušić, predsednik, 2657-39 So. Lawndale Ave., Springfield, Ill. Vincenc Čukar, John Underwood in Mat. Turk.

Tiskovni odbor.

Vincenc Čukar, John Underwood in Mat. Turk.

Zdravljivski odbor:
PREDSEDNIK: Frank Albi, 2657-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

John Trček, Sen. 104, Cleveland, Pa.

Joh. Černák, Mat. Turk, 2657-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Mark Ušnik, 1244 1/2 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Korn, 2657-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

PROTI POLITIKI V CERKVI.

Volilnemu odboru v narodnem predstavništvu je predložil demokrat Pešič predlog, po kateri naj se prepove vsakršna agitacija za volitve v cerkvi in v uradih. Tudi socijalna demokracija je stavila zahtevno, ko je bila pripravljala volitve za "narodno skupščino prejšnja demokratsko-socijalistična vlada. Pešičev predlog bo obravnaval najprej ministrski svet, potem pa pride v narodno predstavništvo.

Kako bo s predlogom?

Vsekod, ki se zanima za politiko, ve, da klerikalizem žanje pri nas svoj uspeh v prvi vrsti zaračuje, ker zlorablja cerkev za svojo klerikalno politiko. Nikjer se toliko ne politizira kakor v cerkvi, ki ima privilegij, da te ovadi državnemu pravniku, če bi tam ugovarjal neresnic ali krivcem. Ako se da varstvo veri v cerkvi, je to svoboda vesti in verskega čuta. Če pa porablja duhovništvo cerkev za to, da v njej agitira za to ali ono politično stranko, če presoja te ali one stranke, potem to ni več vera, ampak so politična vprašanja, ki po segajo v socijalne interese družbe. Cerkev je danes zastopnica kapitalistične družbe, zato je tudi nje agitacija v namene kapitalistične družbe proti interesom delavstva in proti interesom napredka.

Velika je pa razlika med duhovščino pri nas in bolji na jugu. Dočim se tam doli duhovščina ne vrtka mnogo v politiko, tvori pri pri nas pravljeno klerikalni agitacijski aparat duhovščina. In zdaj se nam, da utegnejo prav te razmere ugodno vplivati na sprejem zakona o prepovedi politike v cerkvi. Srbija, deloma tudi Hrvati, ne smatrajo duhovščino za politične agitatorje, zato bodo uvidele, da je stvar v redu in bodo predlog, da naj se prepove politična agitacija v cerkvi in v uradu po tečini spreheli z začenjenjem.

Klerikale bodo pri nas sicer zagnali vrišč in krik, da trpi ve-

ra, kar pa ni resnično. Kadar duhovnik opravlja verske obrede, naj ima svobodo, kadar pa politizira, naj mu sme ugovarjati vseki, tukaj naj velja državljanska enakopravnost, zanj in za druge državljane.

Tak zakon je potreben. Prav mnogo krivie bo odpravljen, ki se gode sedaj po cerkvah proti socijalnodemokratični stranki in proti delavskim organizacijam.

Nesoglasja v belgrajski vladi. Sedanja koncentracijska vlada "miru in reda", kakor so mesičanske stranke krstile to svojo težko rojeno dete, doslej še ni prav nič pokazala, da dela za "mir in red" v državi. Stranke, ki sede sedaj skupno v vladi, se ravno tako prepirajo med seboj in rivalizirajo druga z drugo, kakor prej. Parlamentarna zajednica in demokrati so si hudo v laseh gleda agrarne reforme, jih gleda volilnega reda in ustave. Dosedaj vlada še ni prav ničesar naredila vsled teh nesoglasij, in čas hiti. Vlada je kvečjemu začela s polno paro s staro svojo izvozniško prakso (da seni živil ne padajo in "rezerve špekulantov ne trpe,) je zvila pa poštnino tako, kakor je menda nima nobena druga država, ter podražila tobak. Za kako drugo "delo" ne vemo. Kapitalistom je torej dana zopet možnost bogatiti z izvajanjem, ljudstvu pa je s tem odvzetna nuda, da se cene znižajo! "Mir in red" se kaže posebno lepo v Južni Srbiji, kjer ni človek pred razbojniki (hajduki) več varen življenja posledica balkanske buržoazijske korupcije v javnem življenju. Doslej je parlament samo vegicirjal nekaterje poslaniške mandate, drugoga pa nič. Različni "odbori" odlagajo s svojim "delom", samo "odbor za volilni red posluje". Bo že vlada naredila, takoj si mislijo poslane in vlečejo dnevne.

Z bankovci v grob. V Trstu se je pripeljal tragikomicen slučaj, da je ne legarju oboleli Poljak, ki je prišel iz Amerike, v vročici pojedel 60 bankovcev po 20 doljarjev. Takoj je občutil v želodevu silne boleznine. Zdravniku so mu dali takoj močno odvajjalno sred-

stvo. Peteročanska komisija je potem čakala na izid. Poljak je dal iz sebe 50 bankovcev, ki so bili nepokvarjeni, a naravno zelo onesedeni. Desinficirali so jih. Deset bankovcev je ostalo v črni. Z bankovci je hotel leči v hladni grob.

Vatikan, Italija in Jugoslavija. Papež je dne 23. maja t. l. izdal na vsa škofovstva vsega sveta enciklico (pastirski list) o krščanskem miru in medsebojnem pomirjenju". V tej enciklico opozarja na nevernosti, ki pretijo svetu, če bi se nadalje obstajalo med državami in narodi neodkrito sovraščavo in poziva katoliško časopisanje, da ne piše pretiranou in preostro. Predvsem pa govorci o razmerah papešča do oficijelne Italije med katerima je od Pija IX. dalje bila pretrgana vsaka prijateljska vez. Katoliški vladarji niso smeli na Kvirinal in pače se je zaprl v Vatikan. Sedaj pa odpravlja papež ta zadržek in dopušča, da se sestajajo medsebojno vladarji, češ da je to za pomirjenje med narodi in državami potrebno. Italijansko časopisanje komentira to papeževu encikliko in pravi, da je to znak, da se bo Vatikan spravil z uradno Italijo, s Kvirinalem, ter da je to kapitulacija papešča pred modernim časom. Papeževa diplomacija stopa zopet v široko javnost, najbrž že vsed tega, ker je klerikalna stranka v Italiji sedaj zadobila mnogo političnega vpliva. Ko se torej papeščvo sprijaznjuje z oficielno Italijo in ta Italija danes napram Jugoslaviji kaže toliko nacionalistično - imperialističnega nasilstva in sta Vatikan in njegova Italijanska ljudska stranka pokazala, da londonski pakt (prim.: odecipite Reke od senjske skofije!) in zahtevo, da se tudi vsa Dalmacija priključi Italiji, da se Črnogoro proklamira za nezavisno in se Macedonijo prizna avtonomija, je jasno, da se Vatikan uprav sovražno obnaša napram celokupnemu jugoslovanskemu narodu. Da je temu res tako, kaže vse klerikalna zborovanja zadnjih dni v Rimu, kjer nacionalisti skupno z vikatinski mi krog delujejo zoper sporazum z Jugoslavijo.

Hetman si zakrije z roko oči. "Ali ima Bogoslav mnogo ljudi?" "Stiri tisoče konjice razum poščev in topov. Pečeck sicer ni mnogo. Konjica je odrinila naprej ter nauj gnala s seboj, toda midva sva srečno ugle." "Odkod sta učila?" "Iz Drogičina." Sapiča široko odpre oči. "Dragi tovariš!" zakliče, "ti si pijan! Kako je mogel knez Bogoslav dospeti do Drogičina? Kedaj je vas pobil?" "Že pred dvema tednoma." "A on je že v Drogočinu?" "Njegovi vojaki so tam, toda on sam je še ostal, ker so zajeli neki oddelek, ki je šel pod načelstvom nekega Kotiča." "Torej je zajel Anico Brzobogato!" zakriči Kmitic.

Nastalo je daljše molčanje. Takičen nepriznan uspeh Bogoslava je osupnil vse. Vsi so bili prepričani, da je to zakrivil sam hetman s svojim odlašanjem, toda nihče ni smel glasno povedati tega.

Sapiča sam pa je čutil, da je učinil vse, kar je bilo treba učiniti ter postopal previdno. Torej se je tudi prvi otresil osupnenja, pomignil vojakom, naj odide, ter potem dejal:

"To so samo navadni dogodki, radi katerih se nam ni treba žalostiti. Ne mislite si, da smo že premagani... Resnic je, da nam je žal za svoje tovariše... Toda stokrat večja škoda bi utegnila nastati, ko bi nas bil zavlekel Bogoslav v dajino vojvodstvo. Sedaj gre proti nam in mi mu pojdem kot gostoljubni gospodarji naproti.

"Gospodje!" dostavil in se obrne k polkovnikom. "prosim, da ste pripravljeni na odhod."

"Vsi smo pripravljeni," odvrne Oskerska: "treba je samo nauzdati konje ter zatrotbiti v pogon."

"Dajte še to razglasiti danes! Jutri ob zori odrinemo... Babinič, skočite s svojimi Tatarji naprej ter prinesite nam novic."

Ko sliši to Kmitic, zdrvi skozi vrata in za trenutek pozneje je že drvil na vso zapo proti Rokitni.

Isto tako ni odlašal Sapiča s pohodom.

Bila je še noč, ko so se oglašili zategljivi glasovi trombe, na kar so jeli jezdenci in pešci vreti na polje; za njimi se je vlečila dolga vrsta voz. Prvi solnični žarki so jih že vse obsejala na polju.

Vsi so šli pravilno, polk za polkom, prapor za praporom. Vojaki so odpeljali jutranjo molitve, a konji so hrkali v jutranjem bladu, kar so smatrali vojaki za napoved zmage.

Sapiča je dospel v Rakitno, toda tu je našel za Tatarji zgolj hladna ležišča. Oni so odrinili že včeraj na noc ter so morali biti že jako daleč. Najbolj pa je osupilo gospoda Sapiča to, da je bil skoraj nemogoče, da bi tako številni oddelek zmagel priti mimo neopažen.

Vsi so se čudili temu pohodu ter občudovali Babiniča, da ga je znal tako voditi.

Zadnji padec dinarske novčnice je izrazil kartel trgovcev, ki hočejo vzdržati vrednost franka na višini 200—220 dinarjev za čas dveh do treh mesecev, dokler ne prodajo blaga, ki ga imajo na skladu. Tako poročajo iz Belgrada. Vlada pa, ki je sama glavni verižnik, jim ne more nicesar.

Vlom. V stanovanje bančnega sluge Linkisa Benigmina na Aleksandrovi cesti je bil izvršen vlom. Linkiš ima škode na pokrajeni obteki in perelu okoli 5000 K.

V Rajhenburgu ob Savi in okoli so se pojavili smrtni slučaji černih koz. Rajhenburg je kontumaciran.

Edini starokrščanski SLOVENSKI ZDRAVNIK v Pensylvaniji

Dr. M. Milojevič

preje vojaški zdravnik in večletni zdravnik deželne bolničnice v Gradeu na Štajerskem.

427 — Wood Street
PITTSBURGH, PA.

DR. JOSEPH GRAHEK

ZDRAVNIK

Uradne ure so: 10:00 zjutraj do 2:30 popoldne.

843 E. Ohio Street

Telefon Cedar 2388

N. S. PITTSBURGH, PA.

ROJAKI!

Kdor želi dobiti iz starega kraja svoje ljudi v Ameriko naj se obrne takoj na nas, ker Mr. Strukel, ki potuje sedaj po Jugoslaviji nam sporoča, da bo vzel vse tiste seboj in jih osebno vodil do New Yorka ter jim kolikor močno olajšal potovanje.

Jako ugodna prilika se tudi nudi, kdor hoče poslati kaj svojcem naj si je denar ali bakse, ker naša podružnica, ki smo jo sedaj ustanovili v Ljubljani izplačuje potom Kreditne Banke in dostavlja poslanico blago.

Vsa tozadevna pojasnila daje naše centrala:

STRUKEL & HORAK,
European Trading & Export Company,

28 Ninth Ave., New York City.

GRAMOFONSKIE PLOŠČE

Ustvarila se pri tej urki, in se na pravem prostoru

Wm. Sitter Co.
5805 St. Clair Av.
Cleveland, Ohio

Nuga-Tone

USTVARJA "NOČNE ŽIVCE BOGATO RUDECO KRIŽAHNE MOŽE IN ŽENE"

Vsek organ in vseko gibanje telefa ne vedrjuje se od modnih zdravnikov načrtovanih v slovenskih pomeni. Ce vas angleški jezik zanima in se ga želite pručiti, si jo naročite. Kupite jo za svoje otroke, da se uče pravilne slovenščine. V vsaki hiši bi moral biti en izvod na razpolago celih družini.

Angleško-slovenski besednjak

naročite na sledeči naslov:

DR. F. J. KERN,
6203 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.

Cena obvezni knjigi je 5 dollarjev z poštnino vred. — Istotam lahko naročite Zormanove pesmi za \$1.25.

Ne čakajte!

Prostor na vseh boljših parnikih je več tednov naprej razprodan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potovati v stari kraj. Vaš korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem zavarate. Mislite v naprej.

NEW YORK — DUBROVNIK — TRST.

27. julija — President Wilson.

V začetku avgusta odpeljujeta parnik Argentina in Panonia, dan odhoda še dosedaj ni naznjanen.

NEW YORK — GENOA,
17. julija — Regina.

NEW YORK — HAVRE ALI CHERBOURG.

17. julija — Rochambœuf.

17. julija — Imperator.

21. julija — La France.

30. julija — La Fayette.

31. julija — Aquitania.

5. avgusta — Mauretania.

6. avgusta — La Savoie.

12. avgusta — Imperator.

14. avgusta — La Touraine.

14. avgusta — K. A. Victoria.

21. avgusta — Rochamboeuf.

20. avgusta — La Lorraine.

Navedeni vozni red je podprt s

slučajnim spremembam. Pišite po

ceniku za posamezne parnike in

razrede.

Potni listi: — Potnikom prekrškim potne liste in drugo, kar ra-

bijo za potovanje.

Is starega kraja

je do sedaj prišlo v Ameriko več slovenskih naseljencev, za katere sem jaz izdelal potrebne listine in katerim sem jaz poslal karte. Ako želite tudi vi dobiti sem svoje so-

rodnike, mi pišite za tozadevna

pojasnila.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite na

LEO. ZAKRAJSEK

70 — 5th Avenue

NEW YORK, N. Y.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO

DELAVCE

MESARJE in izčuve delavce te stroke za delo v kleti in